

Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskola

Piecelies un nobalso! Pilsoņu līdzdalība vēlēšanās Dienvidkurzemes novadā.

ZMGV Eiropas kluba projekta darbs

Darba autori: ZMGV Eiropas klubs

Darba vadītājs: Guntis Viļumsons

Grobiņa, 2022

Saturs

Ievads

Viens no demokrātijas pamatprincipiem ir vēlēšanas un aktīva pilsoniskā līdzdalība. Šobrīd tik tikko esam aizvadījuši 14. Saeimas vēlēšanas un strauji tuvojamies jau nākamajām – Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Politiskā līdzdalība ietver dažādas formas, ar kurām pilsoņi var ietekmēt lēmumus, piemēram, demonstrācijas, biedrības, dalība nevalstiskās organizācijās, partijās utt. Svarīgi, ka demokrātiskos režīmos politiskā līdzdalība visbiežāk ir brīvprātīga, arī Latvijā, tāpēc katram pilsonim ir izvēle, piemēram, piedalīties vēlēšanās vai nē, darboties nevalstiskajās organizācijās vai nē utt. Diemžēl Latvijā pilsoņu līdzdalība politiskajos procesos ir ļoti zema, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, tāpēc ir svarīgi izglītot sabiedrību par politiskās līdzdalības veidiem un to, kāpēc tā ir nepieciešama demokrātiskā valstī.

Latvijas iedzīvotāju uzticības līmenis publiskās varas institūcijām un politiskajām partijām ir zemāks par vidējiem rādītājiem Eiropā. Pilsoņi ļoti pasīvi iesaistās politiskās līdzdalības procesos, kā rezultātā atsevišķu sabiedrības grupu viedoklis vispār netiek vai ir vāji pārstāvēts. Zemās iesaistes dēļ ietekmi var gūt personas, partijas, kas patiesībā nepārstāv sabiedrības vairuma intereses. Neveidojas pilsoniskais dialogs starp iedzīvotāju un pašvaldību, valsti, līdz ar to valsts attīstība ir aizkavēta.

Mūsu motivācija radās pēc dalības 14. Saeimas vēlēšanām, kuras daļai no Eiropas Kluba biedriem (18 gadus sasniegušajiem) bija pirmās. Pirms vēlēšanām gan par vēlēšanu sistēmu, gan par partijām skolēni nebija pietiekami informēti. Tāpēc, kad tuvojās vēlēšanas, bija strauji jāuzzina un jānoskaidro viss aktuālais par vēlēšanu norisi un piedāvātajām politiskajām partijām, lai spētu pilnvērtīgi nobalsot. Mēs vēlētos jauniešiem dot iespēju uzzināt vairāk par vēlēšanām un arī par citiem pilsoniskās līdzdalības veidiem tā, lai jaunieši spētu labāk orientēties pilsoniskajā līdzdalībā, izprotot tās būtību un vajadzību sabiedrībai.

Lai realizētu izvirzīto mērķi, īstenosim gan formālos, gan neformālos politiskās līdzdalības veidus. Lai informētu sabiedrību izmantosim politisku drukas materiālu izplatīšanu, veidojot infografikas, izglītojošus plakātus un ievietojot intervijas rakstus novada avīzē. Organizējot lekcijas 9. – 12. klašu skolēniem par politiskās līdzdalības nozīmīgumu, jauniešiem būs iespēja kontaktēties ar novada politiķiem klātienē.

Lai īstenotu plānoto pilsoniskās līdzdalības iniciatīvu, kā galvenos atbalstītājus varam minēt Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolu, Dienvidkurzemes novada pašvaldību un vietējo avīzi. Interviju un aptaujas rezultātu publicēšanai būs nepieciešama sadarbība ar Dienvidkurzemes novada avīzi, lai varam informēt sabiedrību par pilsoniskās līdzdalības un vēlēšanu nozīmi demokrātiskā valstī, kā arī par citu notiekošo politisko procesu nozīmīgumu. Tāpat, lai veiksmīgi varētu norisināties lekcijas ar jomu speciālistiem, kas paredzētas 9.-12. klašu posmam, ir jāsadarbojas ar skolu, kura spēs nodrošināt ar telpām un skolēnu auditoriju. Arī Dienvidkurzemes novada interesēs ir veicināt tā iedzīvotāju aktivitāti, tāpēc gan informācijas izgatavošanā (plakāti), gan arī tās publicēšanā novads ir nozīmīgs sadarbības partneris.

Tēma: Dienvidkurzemes novada iedzīvotāju līdzdalības aktivitāte vēlēšanās. Jauniešu izglītošana par vēlēšanu nozīmi demokrātijā.

Darba mērķis: Noskaidrot, cik aktīvi un ieinteresēti politiskajos procesos ir Dienvidkurzemes novada jaunieši un informēt viņus par pilsoniskās līdzdalības formām, veidiem un nozīmi, ar informatīvu materiālu izstrādāšanas un publicēšanas, kā arī izglītojošu lekciju īstenošanas palīdzību. Īpaši izcelt vēlēšanu nozīmīgumu demokrātiskā valstī, kā arī izglītot par vēlēšanu sistēmām. Publicēt informāciju par mūsu, kā jauno vēlēšanu, pieredzi, tādā veidā iedvesmojot citus jauniešus ne tikai vēlēties, bet arī iesaistīties nevalstiskajās organizācijās, biedrībās un citos pilsoniskās līdzdalības veidos, interesēties par politiskajiem procesiem mūsu valstī un pašvaldībā.

Problēma: Jaunieši ir visneaktīvākā cilvēku grupa pilsoniskajā līdzdalībā, salīdzinoši mazāk piedaloties vēlēšanās un citos līdzdalības veidos. Tas nozīmē to, ka vecākām paaudzēm ir lielāka iespēja ietekmēt sabiedriskos un politiskos jautājumus, tāpēc ir liela nepieciešamība izglītot tieši jauniešus par pilsonisko līdzdalību, jo viņi ir tie, kas dzīvos valstī un pasaulē, kurā šobrīd tiek pieņemti lēmumi par viņu nākotni.

Darba uzdevumi:

- 1) Izveidot aptauju, lai noskaidrotu Dienvidkurzemes novadā dzīvojošo jauniešu izpratni par pilsonisko līdzdalību, viņu iesaisti, biežākos līdzdalības veidus, kā arī, cik informēti viņi ir par vēlēšanu nozīmīgumu demokrātiskā sabiedrībā;
- 2) Analizēt aptaujas datu rezultātus un secināt, par ko informēt jauniešus;
- 3) Aprakstīt mūsu pieredzi kā jaunajiem vēlētajiem 14. Saeimas vēlēšanās un ievietot Dienvidkurzemes novada avīzē;
- 4) Izveidot informatīvus plakātus par pilsoniskās līdzdalības veidiem un vēlēšanām, to nozīmi;
- 5) Noorganizēt izglītojošas lekcijas Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas 9. - 12. klašu skolēniem ar jomas speciālistu, lai to izdarītu, par aptaujas rezultātiem ziņot kādam no Dienvidkurzemes novada pašvaldības deputātiem.

Satura rādītājs

Mūsu pieredze kā jaunažiem vēlētajiem 14. Saeimas vēlēšanās, raksts avīzē	5
Aptaujas rezultāti, to analīze	7
Informatīvi plakāti.....	10
Saruna ar Dienvidkurzemes novada deputāti Lailu Rogu.....	14
Secinājumi	17

Mūsu pieredze kā jaunajiem vēlētājiem 14. Saeimas vēlēšanās, raksts avīzē

Lai iedvesmotu nākamos vēlētājus, trīs no Eiropas Kluba biedriem, kas piedalījās 14. Saeimas vēlēšanās, aprakstīja savu pieredzi un ievietoja rakstu Dienvidkurzemes novada avīzē.

Evelīna

Jau no pašas bērnības es atminos, kā vecāki mani ņēma līdzi uz Saeimas vēlēšanām. Tobrīd gan man tas nešķita nekas ļoti svarīgs, es īsti nesapratu, kas ir vēlēšanas, kam tās vajadzīgas. Tomēr spilgti atceros patīkamo satraukumu, kas bija jūtams vēlēšanu dienā, jo vecāki par to daudz runāja. Man gan mazāk interesēja politiskās partijas un to mērķi, kā kolekcionēt vēlēšanu lapiņas, par kurām mani vecāki nebija balsojuši. Tāpat mani tik ļoti neinteresēja visus vienmēr šokējošie rezultāti kā tās krāsainās diagrammas televizora ekrānā un saspringtās emocijas pēc rezultātu uzzināšanas, kuras pārņēma arī mani.

Ja pavisam godīgi, tad par vēlēšanām sāku interesēties tikai pirms gada. Līdz tam es ar tām īsti nebiju saskārusies, proti, man nemaz nebija iespējas doties un balsot. Bet tad es sapratu – tuvojas 14. Saeimas vēlēšanas. Šo vēlēšanu laikā būšu pilngadīga, kas nozīmē, ka man būs iespēja balsot par kādu no partijām. Un tad arī sāku interesēties par to, kas tās partijas ir un kādas intereses tās pārstāv.

Jāatzīst, ka manā ģimenē pat netiek apspriests, vai doties balsot vai nē. Arī es uzskatu, ka uz vēlēšanām ir jādodas obligāti. Balsot ir katra pilsoņa pienākums. Ja tu nebalso, tad kāda cita balss būs vērtā vairāk. Ir svarīgi pildīt savu pienākumu un piedalīties savas valsts veidošanā. Katram Latvijas pilsonim vajag pārstāvniecību Saeimā, un to var iegūt tikai kopīgi balsojot.

Tad nu mēnesi pirms vēlēšanām sāku pildīt dažādus testiņus, lai noskaidrotu, ar kuru partiju man visvairāk sakrīt uzskati dažādos jautājumos. Tie gan diži nepalīdzēja. Labi, ka tobrīd skolā, priekšmetā Sociālās zinātnes II, analizējām katru politisko partiju - tas ļoti palīdzēja izdarīt izvēli.

Vēlēšanu dienā biju patīkami satraukta. Ejot uz savu tuvāko vēlēšanu iecirkni, atcerējos tās reizes, kad biju maza un kolekcionēju lapiņas ar partiju sarakstiem. Nolēmu to darīt arī šogad.

Pēc savas balss ievietošanas kastītē, mani pārņēma gandarījums par paveikto. Es zinu, ka ar savu balsi es spēju ietekmēt procesus valstī, un tai ir liela nozīme. Turpmākos 4 gadus noteikti pievērsīšu lielāku uzmanību politiskajiem procesiem Latvijā, lai pirms Eiropas Parlamenta, pašvaldību un 15. Saeimas vēlēšanām man ir vieglāk izdarīt izvēli.

Aleksis

Es piedalīšanos vēlēšanās uztvēru ļoti nopietni, jo sapratu, ka mana balss ir nozīmīga - gan kā jebkura cita Latvijas pilsoņa balss, gan kā jaunieša balss.

Lai gan izpratu vajadzību piedalīties vēlēšanās, nebiju īpaši zinošs par politisko situāciju Latvijā, pirms dalības 14. Saeimas vēlēšanās. Ģimenē politiskie jautājumi iepriekš netika apspriesti, un dalība vēlēšanās nebija svarīga.

Lai varētu izdarīt izvēli, es mēģināju noskaidrot pēc iespējas vairāk par partijām un politiķiem. Skatījos politiskās debates un veicu tiešsaistes testus, lai noskaidrotu, kuras partijas mērķi visvairāk sakrīt ar maniem uzskatiem. Izlemt, par ko balsot, man bija ļoti grūti, un gala lēmumu es pieņēmu tikai priekšpēdējā dienā.

Vēlēšanu dienā biju mazliet uztraukts par to, ko sagaidīšu vēlēšanu iecirknī. Nepārtraukti domāju, vai, aizpildot biļetenu, visu izdarīšu pareizi, jo pretējā gadījumā mana balss netiktu ņemta vērā. Bet, ierodoties iecirknī, viss bija vienkārši un saprotami. Pēc balsošanas jutos gandarīts, un bija atvieglojuma sajūta.

Sanija

Politika mani nekad īsti nebija interesējusi. Protams, vienmēr esmu apzinājusies, ka politiskie procesi ietekmē arī manu ikdienas dzīvi, bet līdz šim man tas vienmēr šķita kaut kas ļoti sarežģīts un neizprotams. Arī vēlēšanas man vairāk asociējās ar došanos uz Grobiņas vēlēšanu iecirkni kopā ar vecākiem un jauko dāmu sejām, kas pasēs spieda zīmodziņus par dalību vēlēšanās. Atceros, kā vēl ne tik sen, pēc 13. Saeimas vēlēšanām, ar draugiem runājām, ka jau nākamajās vēlēšanās arī mēs būsīm tiesīgi balsot.

Kad nu beidzot bija pienākusi arī mana kārta pildīt savu pilsoņa pienākumu un doties vēlēties, šo uzdevumu uztvēru atbildīgi. Apjukums gan vēl nebija pazudis, bet skolā šī tēma tika aktualizēta, un par to tika daudz runāts. Partiju sarakstu un to doto solījumu izpēti uztvert nopietni ļoti palīdzēja Sociālās zinātnēs uzdotais mājas darbs par partiju sarakstu analīzi. Vēlēšanās tuvojoties, bija jūtams satraukums, kā izvēlēties partiju, kas vislabāk pārstāvēs manu viedokli nākamajos četrus gadus.

Uz 14. Saeimas vēlēšanām devos kopā ar ģimeni. Ierodoties vēlēšanu iecirknī, bija patīkami redzēt tik daudz pazīstamu seju, sevišķs prieks bija satikt savus vienaudžus, draugus un skolas biedrus un redzēt, ka arī viņiem vēlēšanas ir tikpat svarīgas kā man. Lai gan zīmodziņš pasē gan šogad izpalika, jutos gandarīta par izdarīto izvēli.

Attēlos pievienota sarakste ar Dienvidkurzemes novada avīzes redaktori Kristīni Pastori par raksta ievietošanu tajā, kā arī pats raksts.

1.att. Raksts Dienvidkurzemes novada avīzē.

Evelīna Jansone <jansoneve@gmail.com>
to kristine.pastore

Wed, Feb 8, 9:00AM

Labdien!

Esmu Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas 12. klases skolniece Evelīna Jansone. Kopā ar saviem klasesbiedriem Aleksis Zaueru un Saniju Feodosovu kursa Sociālās zinātnes II ietvaros veidojam pilsoniskās līdzdalības iniciatīvas projektu, lai izglītotu Dienvidkurzemes novada iedzīvotājus par vēlēšanu nozīmi demokrātiskā sabiedrībā un valsti, kā arī veicinātu pilsonisko līdzdalību mūsu novadā. Esam sagatavojuši nelielus aprakstus par mūsu pirmo pieredzi, piedaloties 14. Saaimas vēlēšanās. Vēlējamies jautāt, vai būtu iespējams tos ievietot Dienvidkurzemes novada avīzē ar mērķi iedvesmot mūsu novada jauniešus aktīvākai pilsoniskajai līdzdalībai. Labprāt arī pastāstīsim vairāk par projektu, kuru veicam! :)

Ar cieņu
Evelīna Jansone

2.att. Sarakste ar Kristīni Pastori.

Kristīne Pastore, Dienvidkurzemes novada Sabiedrisko attiecību daļa
to me

Latvian > English > Translate message

Sveika!

Ar prieku publicēsim 😊

Bet tagad tā – ja vēlies februāra avīzē, tad rīt no rīta rakstam ir jābūt man epastā.

Ja uz marta avīzi, tad divu nedēļu laikā.

Un vēl viens silts ieteikums – pie sava paraksta vienmēr pieraksti klāt savu telefona numuru, lai vajadzības gadījumā Tevi var sazināt 😊

Ar cieņu

Kristīne Pastore,

Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļas vadītāja

3.att. Kristīnes Pastores atbilde.

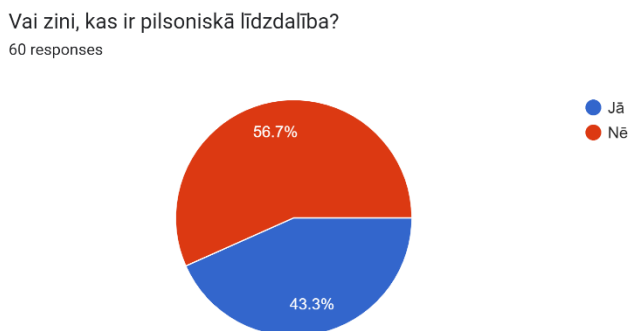
Aptaujas rezultāti, to analīze

Lai noskaidrotu Dienvidkurzemes novadā dzīvojošo jauniešu izpratni par pilsonisko līdzdalību, viņu iesaisti, biežākos līdzdalības veidus, kā arī, cik informēti viņi ir par vēlēšanu

nozīmīgumu demokrātiskā sabiedrībā, tika izveidota un nosūtīta anketa, kuras rezultāti vēlāk tika analizēti.

1. Vai zini, kas ir pilsoniskā līdzdalība?

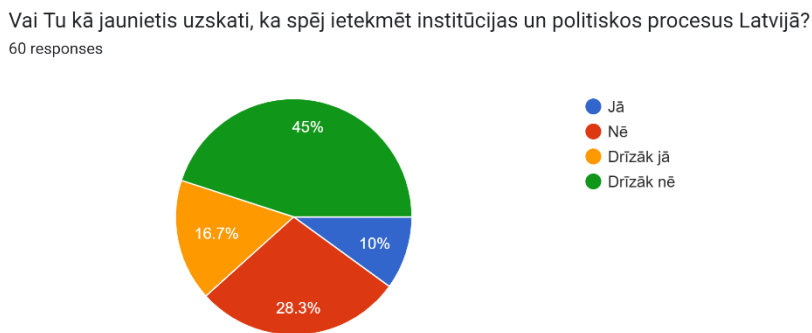
56,7% aptaujāto jauniešu ir informēti par to, kas ir pilsoniskā līdzdalība, taču pārējie 43,3% nē.

4.att.

2. Vai Tu kā jauniešs uzskati, ka spēj ietekmēt institūcijas un politiskos procesus Latvijā?

45% aptaujāto uzskata, ka drīzāk nevar ietekmēt institūcijas un politiskos procesus Latvijā, 16,7% uzskata, ka drīzāk jā, 10% norāda, ka jā, bet 28,3%, ka nē. Kopā 73,3% aptaujāto jauniešu drīzāk nepiekrīt, ka var ietekmēt politiskos procesus Latvijā, kas ir lielākā daļa.

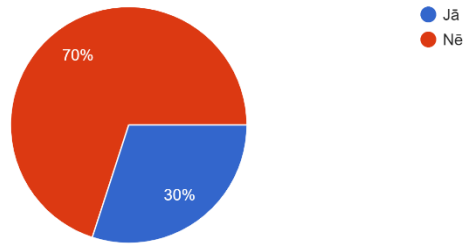

5.att.

3. Vai Tu vēlētos iesaistīties politiskajos procesos Dienvidkurzemes novadā?

Lielākā daļa, proti, 70% aptaujāto jauniešu nemaz nevēlētos iesaistīties politiskajos procesos Dienvidkurzemes novadā. Tas varētu būt skaidrojams ar informācijas trūkumu par iespējām, kas tiek piedāvātas jauniešiem pilsoniskās līdzdalības jomā.

Vai Tu vēlētos iesaistīties politiskajos procesos Dienvidkurzemes novadā?
60 responses

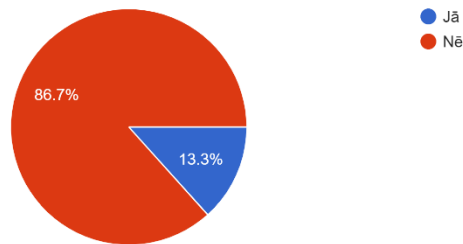

6.att.

4. Vai esi informēts par līdzdalības iespējām Dienvidkurzemes novadā?

Lielākā daļa aptaujāto jauniešu, proti, 86,7% uzskata, ka nav pietiekami informēti par līdzdalības iespējām Dienvidkurzemes novadā.

Vai esi informēts par līdzdalības iespējām Dienvidkurzemes novadā?
60 responses

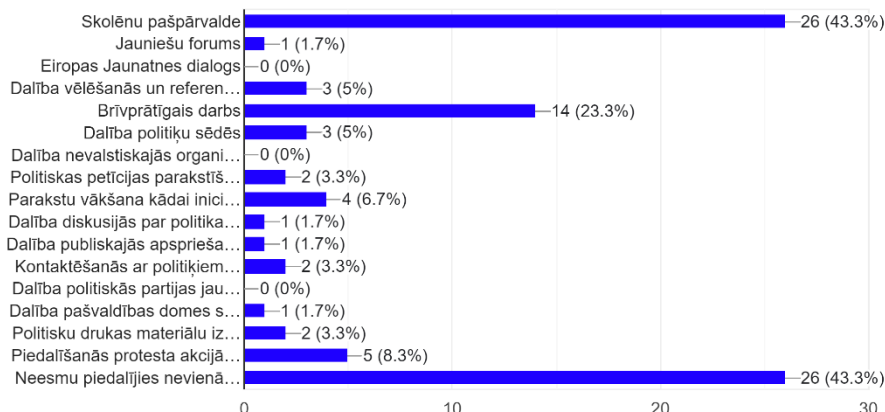
7.att.

5. Vai esi piedalījies kādā no piedāvātajiem formālās līdzdalības veidiem?

43,3% no aptaujātajiem ir iesaistījušies skolēnu pašpārvaldē, taču tikpat liels skaits aptaujāto nav piedalījušies nevienā no formālās līdzdalības veidiem. Populārākie formālās līdzdalības veidi – iesaiste skolēnu pašpārvaldē, brīvprātīgajā darbā un ir piedalījušies protesta akcijās. Nepopulārākie formālās līdzdalības veidi – Eiropas Jaunatnes dialogs, dalība nevalstiskajās organizācijās un dalība jauniešu politiskajās partijās. Šajos līdzdalības veidos nav iesaistījies neviens no aptaujātajiem.

Vai esi piedalījies kādā no piedāvātajiem formālās līdzdalības veidiem? (Atzīmē, ja esi)

60 responses

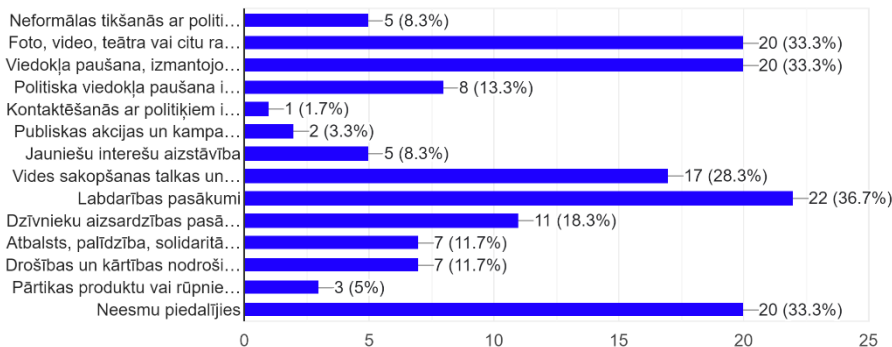
8.att.

6. Vai esi piedalījies kādā no piedāvātajiem neformālās līdzdalības veidiem?

36,6% jauniešu ir piedalījušies labdarības pasākumos, nākamie populārākie neformālās līdzdalības veidi ir foto, video, teātra vai citu radošo metožu izmantošana un viedokļa paušana, izmantojot sociālos tīklus. Ievērojama daļa aptaujāto, proti, 33,3% nav piedalījušies nevienā no neformālās līdzdalības veidiem.

Vai esi piedalījies kādā no piedāvātajiem neformālās līdzdalības veidiem? (Atzīmē, ja esi)

60 responses

9.att.

Izvērtējot aptaujas rezultātus, var secināt, ka lielākā daļa Dienvidkurzemes jauniešu nav informēti par to, kas vispār ir pilsoniskā līdzdalība, kā arī neuzskata, ka spēj ietekmēt politiskos procesus Dienvidkurzemes novadā. To var skaidrot ar informācijas trūkumu par līdzdalības iespējām novadā, tomēr, liela daļa jauniešu ir jau iepriekš iesaistījušies kādā no formālās un neformālās pilsoniskās līdzdalības veidiem, piemēram, skolēnu pašpārvaldē vai labdarības pasākumos.

Informatīvi plakāti

Lai informētu jauniešus mūsu skolā par pilsoniskās līdzdalības veidiem un nozīmi, tika izveidoti trīs informatīvi plakāti, kas sniedz nelielu ieskatu. Plakāti stāsta par pilsoniskās līdzdalības un vēlēšanu nozīmi un veidiem (Eiropas Parlamenta, pašvaldību un Saeimas vēlēšanas), kā arī par līdzdalības iespējām tieši Dienvidkurzemes novadā.

PILSONISKĀ LĪDZDALĪBA

1

Demokrātiska sabiedrība nav iedomājama bez aktīvas iedzīvotāju līdzdalības. Pilsoniskā līdzdalība ir cilvēka individuāla un mērķtiecīga iesaistīšanās dažādos procesos.

2

Izšķir formālās un neformālās līdzdalības veidus. Seit vari iepazīties ar to, kādos politiskajos procesos vari iesaistīties Dienvidkurzemes novadā.

3

- iesaisties savas skolas skolēnu pašpārvaldē;
- ja esi sasniedzis 18 gadu vecumu, piedalies vēlēšanās;
- piedalies brīvprātīgajā darbā;
- iesaisties nevalstiskajās organizācijās;
- kontaktējies ar politiķiem klātienē (tiekoties pieņemšanas laikos vai neformāli);
- piedalies politisko partiju jauniešu organizācijās;
- ziņo par pārkāpumiem un nodrošini kārtību savā apkārtnē;
- palidzi sabiedrības grupām, kas nonākušas grūtībās;
- iesaisties labdarības, vides sakopšanas un dzīvnieku aizsardzības pasākumos.

UN TAS NAV VISS!

10.att.

**PILSONISKĀ
LĪDZDALĪBA
DIENVIDKURZEMES
NOVADĀ**

JAUNUMS!
Tagad uzzināt par notiekošo un
vērot pašvaldības domes sēdes
vari arī tiešsaistē

**SABIEDRĪBAS
LĪDZDALĪBA**
Valrāk par sabiedrības līdzdalības
iespējām mūsu novadā uzzini!

KONTAKTI
Lai sazinātos vai pietelītu vizīti ar
Dienvidkurzemes pašvaldības
darbiniekiem

**DIENVIDKURZEMES
NOVADA PAŠVALDĪBA**

Kontakti	Atrašanās vieta
pasts@dkn.lv	Lielā iela 76, Grobiņa,
+371 63490458	Dienvidkurzemes nov.,
+371 29447641	LV-3430

Darba laiks
Pirmdiena 8:30 - 17:00
Otrdiena 8:30 - 19:00
Trešdiena 8:30 - 17:00
Ceturtdiena 8:30 - 17:00
Piektdiena 8:30 - 14:00
Sestdiena - Slēgts
Svētdiena - Slēgts

11.att.

VĒLĒŠANAS

EIROPAS PARLAMENTA VĒLĒŠANAS

- Nākamās svarīgās vēlēšanas Latvijā, kuras norisināsies 2024.gadā ir Eiropas Parlamenta vēlēšanas.

- Eiropas Parlamenta vēlēšanas ir svarīgas, lai Eiropas Savienības pilsoņi varētu lemt par ES kursu.
- Balsojot ES vēlēšanās, jūs īstenojat savas demokrātiskās tiesības piedalīties lēmumu pieņemšanā par Eiropas nākotni.

LATVIJAS PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANAS

- 2025. gadā norisināsies pašvaldību vēlēšanas.
- Tās vēlēšanas ir svarīgas, lai pašvaldības spētu efektīvi strādāt un parūpēties par iedzīvotājiem.
- Balsojot pašvaldību vēlēšanas ir veids, kā visefektīvāk vari ietekmēt savu apkārtni.

LATVIJAS SAEIMAS VĒLĒŠANAS

- Latvijā ir proporcionālā vēlēšanu sistēma, pilsoņi balso par partijām vai apvienību kandidātu sarakstiem.
- Latvijas Saeimas vēlēšanas norisinās ik pēc 4 gadiem. Nākamās Saeimas vēlēšanas būs 2026.gadā.
- Saeimā ievēl 100 deputātus, kas pārstāv Latvijas sabiedrības intereses.

12.att.

13.att.

Saruna ar Dienvidkurzemes novada deputāti Lailu Rogu

Lai informētu Dienvidkurzemes novada pašvaldību par vājo jauniešu iesaistīšanos vēlēšanās, pilsoniskajā līdzdalībā un citos politiskajos procesos, 11. aprīlī norisinājās saruna starp Eiropas Kluba biedriem un pašvaldības deputāti Lailu Rogu.

Tajā tika parādīti vājie anketas rezultāti, kas norāda uz zemo līdzdalību un jauniešu nevēlēšanos iesaistīties politiskajās norisēs mūsu novadā. Tāpat arī deputāte tika informēta par to, ka jaunieši nemaz nezina, kā un kur ir iespējams piedalīties šādās aktivitātēs Dienvidkurzemes novadā.

Kā risinājumi tika piedāvātas lekcijas, kuras varētu pasniegt kāds no pašvaldības deputātiem. Lekcijas norisinātos pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām, un tajās tiktu stāstīts ne tikai par līdzdalības veidiem novadā, bet jaunieši tiktu izglītoti arī par tuvojošām EP vēlēšanām.

Lekcijas tiktu pasniegtas vecāko klašu audzēkņiem, proti, 9.-12. klašu skolēniem, jo tieši šajā vecumā jaunieši var visaktīvāk iesaistīties politiskajos procesos, kā arī 18 gadus sasniegušie jau var doties vēlēties.

Atklātā stunda ar Eiropas Parlamenta deputātu Ivaru Ijabu

Atklātā stunda par pilsoniskās līdzdalības un vēlēšanu nozīmi demokrātiskos procesos 9.-12. klašu skolēniem notika 21. aprīlī ar Eiropas Parlamenta deputātu Ivaru Ijabu ar mērķi iepazīstināt jauniešus ar mūsu veikto projektu, kā arī norādīt uz temata aktualitāti. Atklātajā stundā bija iespējams piedalīties ikvienam interesentam, tomēr galvenā mērķauditorija bija 11. un 12. klašu skolēni.

Stundas plāns

Atklāto stundu vada: Guntis Viļumsons, Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas Eiropas Kluba biedri, Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Ijabs.

Mācību joma: Sociālā un pilsoniskā mācību joma.

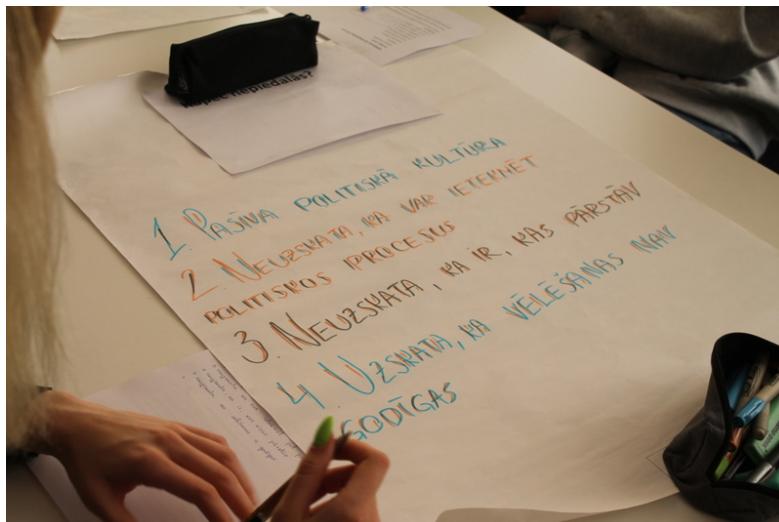
Stundas mērķis, skolēnam paredzamais rezultāts: Tēma "Vēlēšanas kā līdzdalības forma". Mērķis: radīt lielāku izpratni par vēlēšanām un nepieciešamību tajās piedalīties. Rezultāts: aktīvāka jauniešu politiskā līdzdalība.

Atslēgas vārdi, galvenā ziņa: Politiskā līdzdalība, vēlēšanas, mažoritārā sistēma, jauktā sistēma, proporcionālā sistēma, vienkāršais vairākums, absolūtais vairākums, pasīvās vēlēšanu tiesības, aktīvās vēlēšanu tiesības. Vai līdzšinējā vēlēšanu sistēma Latvijā ir optimāla? Kāpēc?

Stundas norise:

Aktivitāte	Laiks	Izmantotās metodes (materiāli, avoti, resursi)	Piezīmes
1. Ievads	5 min.		
2. Mājas darbu prezentēšana(2)	20 min.		1. Mažoritārās vēlēšanas. 2. Proporcionālās vēlēšanas.

3. Atbildes uz jautājumiem	10 min.		
4. Darbs grupās	25 min.	529 (skola2030.lv) Centrālā vēlēšanu komisija (cvk.lv) Par Saeimu - Latvijas Republikas Saeima	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kāpēc daudzi Latvijas iedzīvotāji nepiedalās vēlēšanās? 2. Kāpēc proporcionālās vēlēšanas ir piemērotas Latvijai? 3. Kāpēc proporcionālās vēlēšanas nav piemērotas Latvijai?
5. Atbildes uz jautājumiem, diskusija	60 min.		

14.att.

15.att.

16.att.

Secinājumi

Lai gan jauniešu vēlēšanās iesaistīties dažādos politiskajos un pilsoniskajos procesos ir ļoti zema (ņemot vērā aptaujas rezultātus), to var izskaidrot ar zināšanu trūkumu par to, kur meklēt informāciju un kā līdzdarboties dažādās aktivitātēs. Lai to novērstu, ir nepieciešams vairāk runāt par šīm tēmām jau vidusskolā, lai mudinātu jauniešus būt politiski aktīviem pilsoņiem un izglītotu par sabiedrībā nozīmīgām tēmām. Diemžēl skolās nav mācību priekšmetu (ļoti pietuvināts ir kurss Sociālās zinātnes II, taču tā ietvaros ir ļoti īsā laika posmā, proti, viens gads, jāapgūst liels daudzums dažādu tēmu, piemēram, politika, ētika un taisnīgums, tiesību normas un to piemērošana, ekonomika un ekonomiskā modelēšana, tādēļ nav iespējams katrai no tēmām pievērsties pilnībā), kas sniegtu nepieciešamās zināšanas ne tikai par demokrātiju, vēlēšanām, medijpratību un citām svarīgām tēmām, bet arī par vienkāršiem sadzīviskiem procesiem, tad kā vienu no ilgtermiņa risinājumiem valstiskā līmenī būtu nepieciešams ieviest šādus mācību priekšmetus vai īslaicīgus kursus.

Noteikti nepieciešams arī vairāk komunicēt tieši jauniešu un pašvaldības deputātu starpā, lai noskaidrotu, kur katrs savā pašvaldībā un kādās aktivitātēs var iesaistīties.

No īstenotajām aktivitātēm, kuras tika veiktas, lai izglītotu jauniešus, noteikti būs gan īstermiņa, gan ilgtermiņa ieguvumi, proti, īstermiņā jaunieši uzlabos savas zināšanas par pilsoniskās līdzdalības veidiem un vēlēšanu sistēmām, kā arī to nozīmi demokrātijā, taču ilgtermiņā jaunie vēlētajā, jau tagad saņemot informāciju, dodoties uz vēlēšanām būs izglītotāki, kas uzlabos viņu iesaistes aktivitāti politiskajos procesos.

Jāņem vērā, ka jauniešu vietā lēmumus šobrīd pārsvarā pieņem vecāki cilvēki, arī par jautājumiem, kas skars viņu nākotni, piemēram, jauniešu vietā, kas atbalsta liberālas vērtības, taču nepiedalās vēlēšanās, iespējams, nobalso kāds, kas aiziet uz vēlēšanām, taču ir par konservatīvām vērtībām, tādējādi viņu intereses nav pārstāvētas un netiek pieņemti viņiem saistoši lēmumi.

Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas rīcībā paliks arī izglītojoši materiāli, piemēram, plakāti, kā arī izmantotās prezentācijas un materiāli no lekcijām, kas tiks realizētas pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām, lai skolotāji tos varētu izmantot arī turpmāk.